

Opmaat

‘Hoe is het met Arnold?’

‘Goed. Naar eigen zeggen heeft hij zich nog nooit zo goed gevoeld. Hij weet nu eindelijk wat het is om zonder moeite, lekker ontspannen hard te lopen, zegt ie. Dat is nieuw voor ’m.’

‘Heeft ie nu een pacemaker gekregen?’

‘Nee, geen pacemaker, een ICD, een implanteerbare cardioverter defibrillator. Dat is een soort pacemaker, maar dan geavanceerder. Een pacemaker laat je hart snel genoeg kloppen, een ICD houdt je hartslag in de gaten en grijpt in bij ritmestoornissen. Als je hart ermee stopt, geeft dat apparaatje een elektrische schok zodat je hart weer op gang komt. Net als in die tv-series als ze iemand zo’n stroomstoot geven en je die persoon op bed op en neer ziet klappen. Er gaat dan meer stroom door je heen dan wanneer je je vinger in het stopcontact houdt.’

‘Kelere. Hoe weet je dat allemaal?’

‘M’n broer heeft een ICD en zit in het bestuur van de patiëntenvereniging STIN, Stichting ICD-dragers in Nederland. Die geven een blad uit, daar kun je dat allemaal in lezen, best aardige informatie. Er stond laatst een interview in met Dieuwertje Blok.’

‘Dieuwertje Blok, heeft die dan ook zo’n ding?’

‘Nee, d’r man of vriend, ik weet niet precies. Over hoe het is om met iemand te leven die een ICD heeft. Ze hadden een keer seks, krijgt die man zo’n elektrische schok en kreeg Dieuwertje Blok ook een deel van die schok – Blok krijgt een schok.’

‘Tjezus.’

‘En vond ze dat lekker?’

'Ha ha, Dieuwertje houdt wel van een beetje ruw! Elektroseks!'

'Dus dat is een beetje oppassen met Arnold, niet te dicht bij hem gaan zitten?'

'In ieder geval geen seks met 'm hebben.'

'Hoe zou Ans dat doen?'

'Die houdt ook wel van een beetje ruw volgens mij!'

'Goed mannen, mooi geweest. We beginnen met de vergadering.

Eerste agendapunt?'

'De nieuwe dirigent.'

'Alweer?'

Nieuwe dirigent

— *Animato* —

De hoogtijdagen van Harmonie Sterrendorp lagen in de jaren vijftig en zestig. Er was nog een handjevol leden dat die gloriëtijd had meegemaakt. Met ruim honderd man marcheren door het dorp op zondagochtend, vroeg genoeg beginnen om te kunnen stoppen bij het gelui van de kerkklokken, eerste prijzen bij marswedstrijden, zelfs een keer bij het Wereld Muziek Concours in Kerkrade, en natuurlijk een uitpuilende zaal bij de concerten in het Sterrenhuis. Die tijden waren geweest. Nu telde de harmonie nog zo'n dertig man, van wisselend niveau: ervaren muzikanten die alles speelden wat je hun voorzette tot beginners die blij waren als hun stemnoot er zonder haperen uitkwam.

Sinds kort was er een nieuwe dirigent. Hij had overtuigd bij het proefdirigeren en er was weinig twijfel geweest over zijn aanstelling. Die twijfel was er echter al wel snel gekomen toen hij eenmaal voor het orkest stond. De bestuursvergadering begon ook nu weer met het agendapunt 'Functioneren dirigent'.

'In de notulen van de vorige vergadering kunnen jullie lezen dat we een gesprek zouden hebben met Johan. We zouden met hem bespreken dat er binnen het orkest wat leden zijn die moeite hebben met zijn manier van dirigeren en zijn omgang met individuele muzikanten. Kort gezegd komt het erop neer dat ze hem wat bot vinden. Natuurlijk moet je als dirigent er iets van zeggen als iemand na zo veel weken nog steeds zijn partij niet goed kan spelen, zeker als het makkelijke stukken zijn. Maar hij is nogal direct en je zou het ook vriendelijker kunnen brengen.'

'C'est le ton qui fait la musique.'

‘Precies.’

‘Ik heb geen problemen met ’m, hoor.’

‘Nee, ik ook niet, maar daar gaat het niet om. Het gaat erom dat er leden zijn die wel problemen met ’m hebben.’

‘Ja prima, ik wou alleen maar even zeggen dat ik geen problemen met ’m heb.’

‘Nee, ik ook niet, maar als bestuur moeten we wel wat doen met die klachten, zeker omdat het een terugkerend punt is.’

‘Tuurlijk, begrijp ik, maar mensen zeuren soms wel erg snel, ik heb geen problemen met ’m.’

‘Oké, genoteerd, we zullen in de notulen laten zetten dat jij geen problemen met ’m hebt.’

‘Nou zeg, ik zeg alleen maar dat ik geen problemen met ’m heb.’

‘Goed. We hebben dus met Johan gesproken en hij begreep ’t allemaal wel. Hij heeft een bepaalde manier van werken en hij zei dat hij daarover bij andere verenigingen nog nooit klachten had gehad. Hij zou erop letten.’

‘Dat is twee of drie weken geleden geweest, dat gesprek. Afgelopen dinsdag kwam Madeleine naar me toe om te zeggen dat als het zo doorgaat, ze ermee gaat stoppen. Ze heeft geen plezier meer in de repetities, ze vindt de sfeer waardeloos, al die zogenaamd leuke opmerkingen vallen helemaal verkeerd bij haar.’

‘Welke opmerkingen?’

‘Dat weet ik ook niet precies, maar sommige dames in het orkest storen zich aan wat zij vrouwonvriendelijke opmerkingen vinden.’

‘Ik ben een vrouw, maar ik heb er geen problemen mee.’

‘Niet iedereen heeft er problemen mee, laten we zeggen vooral de wat hoger opgeleide vrouwen. Maar goed, dat doet er op zich niet zoveel toe. Probleem is dat trouwe leden dreigen met opstappen als het zo doorgaat. Dus wat doen we?’

‘We gaan nog ’ns met ’m praten. Volgende agendapunt: Dam tot Damloop.’

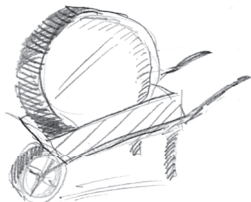
Dam tot Damloop

— *Con brio* —

Sinds jaar en dag speelde de harmonie bij de Dam tot Damloop, de hardloepwedstrijd van de Dam van Amsterdam naar de Dam van Zaandam, een afstand van tien Engelse mijl, ofwel 16,1 kilometer. Met als hoogtepunt voor de lopers het stuk door de IJtunnel. Wat met auto of bus een saaie, lange tunnelbuis is, wordt voor iemand die er hardlopend doorheen gaat ineens een opwindend stuk asfalt met een behoorlijk dalings- en stijgingspercentage. Gezamenlijk hard schreeuwen bij het ingaan van de tunnel als kleine jochies die met hun fiets onder een viaduct door rijden, zweten als een otter in de benauwde ruimte waar zich ineens duizenden lopers bevinden, aan het eind van de tunnel al vrijwel kapot zitten terwijl je dan nog 15 kilometer moet.

Maar ergens halverwege, als de route de zwenking naar de Molenwijk maakt, klinken de opgewekte klanken van de harmonie. Ook dit jaar. Om één uur zaten de muzikanten klaar. Iedereen had zelf een klapstoeltje meegenomen, de sjuowploeg die deze dag dienst had, had de slagwerkspullen opgehaald vanuit de repetitieruimte. Sjuowploegen waren ingesteld om het sjuowwerk gelijkkelijk te verdelen onder de leden. Voorheen waren het altijd dezelfde die vrijwillig dit klusje op zich namen, wat op een

gegeven moment natuurlijk ging vervelen. Toen bij een concert de twee oudste leden van het orkest zich het schompes sjuowden, omdat zij zich als slagwerkers verantwoordelijk voelden voor hun spullen, terwijl de jongere leden in de bar gezellig keuvelend het ene na het andere

wijntje achteroversloegen, had een bestuurslid het idee geopperd van sjouwploegen. Dat idee was tijdens de ledenjaarvergadering met algemene stemmen aangenomen – niemand had het aangedurfd zich te verzetten tegen zo'n sociaal voorstel.

Daar verschijnt de eerste rolstoel op de dijk. De dirigent zet in, want het is de bedoeling dat er muziek klinkt als de lopers voorbijkomen, en in dit geval de rolstoelers, die het bal openen en die het eerst mogen vertrekken vanuit Amsterdam. Een mars. Uiteraard. Op het programma deze middag vooral marsen, alles moet een beetje tempo hebben. *Band Day*.

'Kelere, die gaat hard.'

'Ik ben bang dat ie de bocht niet gaat houden met die snelheid.'

'Rolstoel vliegt uit de bocht, uit z'n rolstoel.'

'En wordt door de ambulancebroeders weggevoerd.'

'In een rolstoel...'

Na de rolstoelers pauze. Ook voor het orkest.

Het zou een lange middag worden, dus pauzeren als er geen lopers voorbijkwamen was geen overbodige luxe.

'Biertje?'

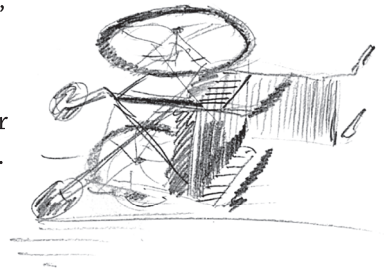
'Nu al? Ach, waarom niet...'

'Waar staat het bier?'

'In de aanhanger denk ik, bij de frisdrank.'

'Ik zie geen bier.'

Het bier was vergeten, was achtergebleven in de repetitieruimte. De dienstdoende sjouwploegleider had het over 't hoofd gezien. Was hier sprake van opzet? Bier tijdens de Dam tot Damloop was een verzwegen onderwerp van gesprek geworden, een niet openlijk uitgesproken, in het geheim en anoniem aan het bestuur geuite klacht. Dat het geen gezicht was om de trompettisten – blijkbaar ging het alleen om de trompettisten – tussen twee nummers door aan hun bierflesje te zien lurken, dat ze dan ook nog eens open en bloot naast hun stoeltje neerzetten, schande voor het orkest!

‘Tjezus, gezellig zo’n Dam tot Damloop, geen bier!’

‘Is goed voor je, lekker een frisdrankje!’

Zonder bier leek de pauze langer te duren. Nog geen loper in zicht. Normaal gesproken hadden de eerste Afrikaners zich allang gemeld. Publiek en muzikanten werden wat landerig. Toch nog maar een marsje om de tijd te verdrijven. *Over and out.*

‘We verdelen de herhalingen. Anders is het niet vol te houden. Neem ik de eerste herhaling, jij de tweede.’

‘Doen we, prima de luxe.’

Na een uurtje vrijwel niet spelen kwam de moeder van de hoboïste traditiegetrouw met een koelbox vol gefrituurde hapjes: bitterballen, kipnuggets, minifrikandellen, bamihapjes. Een hapje en drankje, niet-alcoholisch, zonnetje, praatje met bekenden uit de buurt die ook traditiegetrouw even naar de harmonie kwamen luisteren, het bekende recept... alleen ontbrak een essentieel ingrediënt: de lopers. De frituurmoeder wist van meer. Het was allemaal rechtstreeks op tv te zien geweest. Na de rolstoelers was het de beurt geweest – een primeur voor de Dam tot Damloop – aan de rollerskaters. Vol goede moed waren zij begonnen – aan wat een helletocht zou worden. *Laat varen alle hoop, u die hier binnentreedt.* Niemand van de organisatie of van de deelnemende rollerskaters had erbij stilgestaan dat de IJtunnel deel uitmaakte van het parkoers. Ook de IJtunnel ontkwam niet aan de wet van de tunnel: eerst dalen en dan stijgen. Op tv was het gevolg aanschouwelijk te zien geweest: een onontwarbare kluwen rollerskaters in de kom van de tunnel, elke rollerskater zonder te kunnen remmen inrijdend op een almaar groeiende krioelende massa, gebroken benen, gebroken armen, een beeld uit een stripverhaal.

Meer dan een uur reden ziekenwagens van en naar de IJtunnel. Daarna kwamen eindelijk de eerste lopers langzaam in zicht van de harmonie. De marsen regen zich aaneen. *Army of the Nile. Arnhem. Arromanches. Bill Bailey. Colonel Bogey. Hudson Mars.*

*Koning Voetbal. Officer of the Day. Punjaub. St. Louis Blues March.
Tiger Rag. When the saints go marching in.*

‘Alle herhalingen spelen. Alle marsen in hun geheel twee keer.’

Toch even pauzeren, beetje rust geven aan de lippen. Maar dat begrijpen de lopers niet echt.

‘Hé, spelen!’

‘Ja, jij lopen!’

Om zes uur passeerde de laatste hardloper met direct daarachter de bezemwagen. Vijf uur was de harmonie aanwezig geweest, het marsboekje was meerdere malen van voor naar achteren door- gespeeld. Een week later schreef de secretaris een brief naar de organisatie of de vergoeding voor de muzikale bijdrage aan de Dam tot Damloop het jaar erop wellicht iets omhoog kon, met vijftig of honderd euro misschien. Bij de volgende editie van de wedstrijd ontving de harmonie geen verzoek meer om te komen spelen. ‘Kunt u ons daarvan ook de reden geven, we zijn er alle jaren vanaf het begin van de Dam tot Damloop bij geweest.’ ‘We zoeken een wat andere muzikale invulling, wat eigentijdser.’ Bij de zwenking naar de Molenwijk staat nu iemand met een muziekinstallatie. Draait muziek. Bonken. House. André Hazes.